

Asbest, nog steeds alomtegenwoordig

Asbest is nog steeds alomtegenwoordig in onze gebouwen. Hoewel bepaalde bouwfirmas zich wel degelijk bewust zijn van de gevaren ervan en ook geschikte werkmethoden hanteren, is dit niet noodzakelijk het geval bij de professionelen die er slechts sporadisch mee in contact komen.

K. Janssens, ing., adviseur, afdeling Technisch advies en consultancy, WTCB

D. Nicaise, dr. wet., laboratoriumhoofd, laboratorium Mineralogie en microstructuur, WTCB

Om deze bouwbedrijven te sensibiliseren, hebben Constructiv en Fedris (Federaal agentschap voor beroepsrisico's) op 25 september 2018 een sensibiliserings- en preventiecampagne op poten gezet. Het WTCB wil hiertoe bijdragen door een overzicht te geven van de problemen waarmee aannemers het vaakst geconfronteerd worden.

Waar zou men asbest kunnen aantreffen?

Asbest was bijzonder populair in de 20^e eeuw. Het was dan ook overvloedig op de markt te verkrijgen en werd in tal van sectoren gebruikt. Toen echter vastgesteld werd dat dit materiaal schadelijk is voor de gezondheid, werd het gebruik ervan in België alsmat strenger gereguleerd en in 2005 zelfs definitief aan banden gelegd.

Dit verbod geldt evenwel enkel voor nieuwe gebouwen. Dat wil zeggen dat men **in zowat alle bestaande gebouwen** nog asbest aantreft (bv. tegels en lijmen voor vloerbedekkingen, kitten, verven, platen voor verlaagde plafonds, brandwerende deuren, thermische isolatie van leidingen en verwarmingsketels, muurbescherming, spuitasbest op balken, (golf-)platen en leien). Ook in verschillende industriële machines en installaties vindt men dit materiaal nog terug. Voor enkele toepassingsvoorbeelden van asbest verwijzen we naar de [WTCB-Dossiers 2005/2.7](#).

Sinds enkele jaren is ook de inventarisatie van een aantal minder bekende asbesthoudende producten erop vooruitgegaan. Het gaat hier onder meer om dunne afwerkpleisters, bepaalde verven of sommige voegkitten voor radiatoren, vervaardigd in landen die geen deel uitmaken van de Euro-

1 | Aanwezigheid van asbest in thermisch geïsoleerde leidingen.

pese Unie en waar de fabricage en het gebruik van asbest nog toegelaten zijn.

Hoe de aanwezigheid van asbest opsporen?

De aanwezigheid van asbestvezels in een materiaal wordt meestal gecontroleerd door **laboratoriumanalyses**. Bij het nemen van de proefstukken moet erop toegezien worden dat er zo weinig mogelijk stof vrijkomt. Bijgevolg moet men absoluut vermijden om te boren of te zagen en is het aangeraden om de betreffende zone te bevochtigen (bv. door middel van een sproeier). Eenmaal de proefstukken genomen zijn, moeten ze in een dubbele, hermetisch gesloten zak gestoken worden en correct gelabeld worden, met aanduiding van de zone waaruit ze afkomstig zijn. Deze zone moet bij voorkeur met een kleefband of een ander hulpmiddel afgedicht worden om ze aan het zicht te onttrekken.

Moet asbest verwijderd worden?

In België zijn de eigenaars en aannemers **niet verplicht** om het op de bouwplaats aangetroffen asbest te verwijderen. Dit is echter wel ten stelligste aangeraden als er een groot risico bestaat op het vrijkomen van vezels. In dat geval moeten er, conform afdeling X van het Koninklijk Besluit van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest, bepaalde voorzieningen getroffen worden.

Wie mag asbest verwijderen?

Alle personen die asbestverwijderingswerken uitvoeren, moeten **hiertoe opgeleid zijn**. De duur van deze opleiding is afhankelijk van het te verwijderen asbesttype (al dan niet hechtgebonden), de concentratie vezels in de lucht en de gebruikte verwijderingsmethode. In de meeste gevallen mogen de afbraak- of saneringswerken alleen door erkende ondernemingen uitgevoerd worden (zie **lijst** op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg).

Wanneer de asbestconcentratie in de lucht kleiner is dan 0,01 vezel/cm³ en de asbesthoudende materialen hechtgebonden en niet-beschadigd zijn, mogen deze laatste door middel van de zogenaamde eenvoudige handelingen verwijderd worden. Hiertoe moeten de arbeiders een opleiding van acht uur gevolgd hebben en zich jaarlijks laten bijscholen. Indien dit niet het geval is, mogen ze geen werken uitvoeren op asbesthoudende materialen.

Mogen er werkzaamheden uitgevoerd worden op asbesthoudende daken?

De **installatie van zonnepanelen** op een dak uit asbestcement druist in tegen de principes van het Koninklijk Besluit van 16 maart 2006. Meer algemeen is de plaatsing van voorzieningen op of de uitvoering van doorvoeringen doorheen asbesthoudende daken ten stelligste afgeraden

WTCB

2 | Verwijdering van asbest op een dak met elementen uit asbestcement.

en dit, om de volgende redenen:

- het is moeilijk om te garanderen dat de bedekkingsmaterialen tijdens de werkzaamheden niet beschadigd zullen raken. Dit impliceert onder meer dat er aanzienlijke voorzorgsmaatregelen getroffen moeten worden
- de Gewesten ijveren ervoor om alle 'gevaarlijke' asbesthoudende materialen te verwijderen door de uitvaardiging van een aantal nieuwe maatregelen. Vlaanderen wil deze doelstelling tegen 2040 verwezenlijkt zien.

De medewerkers van de afdeling Technisch advies en consultancy krijgen vaak de vraag of het mogelijk is om asbesthoudende daken te **ontdoen van mos**, omdat dit het esthetische uitzicht ervan in het gedrang brengt. Het antwoord is zeer eenvoudig: de ontmossing van dergelijke daken is verboden, zelfs wanneer dit niet onder hoge druk gebeurt.

Wat het **hergebruik van regenwater** vanop asbesthoudende daken betreft, willen we eraan herinneren dat dit in geen geval toegelaten is als drinkwater, noch als sanitair water. Uit veiligheidsoverwegingen is het zelfs ten stelligste afgeraden om planten te begieten of de was te doen met regenwater dat afkomstig is van daken uit asbestcement. Het aantal vezels in het opgevangen water is grotendeels afhankelijk van de staat en de ouderdom van de (golf-)platen of de leien. Men zou eventueel een filter kunnen aanwenden om het risico op verontreiniging te beperken. Deze dient echter wel door een erkende onderneming onderhouden te worden. ◆